

De grundlæggende kompetencer

Anbefaling 1: Personalekompetencer og arbejdsgange

- Relevant personale skal modtage undervisning om unges biologiske og psykosociale udvikling, relevant lovgivning og støtteordninger samt kommunikation med unge.
- Personale skal møde den unge hensynsfuldt med omsorg, respekt og støtte.
- Unge skal tilbydes konsultationer, hvor de har tid til at stille spørgsmål og personale kan informere udviklingstilpasset.
- Der skal være arbejdsgange/redskaber, der sikrer kommunikation om unge på tværs af afdelinger og mellem personalegrupper, så information ikke går tabt.
- Unge skal sikres kontinuitet i behandlingsteamet.

Hovedbudskab:

Behandling af unge kræver viden og forståelse for deres særlige udfordringer og behov, men kun få i sundhedsvæsenet har modtaget undervisning om unge. Al relevant personale skal uddannes i unges særlige forhold, og der skal sikres kontinuitet og kommunikation på tværs af afdelinger.

Hvorfor fokus på personalekompetencer og arbejds gange

Relevant personale skal modtage undervisning om unges biologiske og psykosociale udvikling, relevant lovgivning og støtteordninger samt kommunikation med unge.

- Fordi undersøgelser viser, at sundhedsprofessionelle oplever, at deres viden og færdigheder indenfor ungdomsmedicin ikke er tilstrækkelige (6, 16).
- Fordi en udviklingstilpasset tilgang kræver viden om unges psykosociale udvikling og særlige behov, samt kommunikationskompetencer til at imødegå dette.
- Fordi der gælder særlig lovgivning for samtykke og tavshedspligt vedr. unge mellem 15-18 år, men langt fra alle sundhedsprofessionelle kender den relevante lovgivning (23).

Personale skal møde den unge hensynsfuldt med omsorg, respekt og støtte.

- Fordi sundhedsprofessionelles evner til at lytte, og vise interesse for den unges liv vurderes af de unge som særligt vigtigt (1).
- Fordi unge har særligt brug for støtte til selvstændigt at tage vare på egen behandling i takt med deres udvikling.
- Fordi sundhedspersonalets tilgang til de unge har konsekvenser både for de unges opfattelse af sundhedsvæsenet og dermed potentielt for morbiditet og mortalitet i voksenlivet.

Unge skal tilbydes konsultationer, hvor de har tid til at stille spørgsmål og personale kan informere udviklingstilpasset.

- Fordi unge har behov for udviklingstilpasset viden og nye kompetencer i takt med deres udvikling.
- Fordi mange unge udtrykker behov for at få gentaget information i takt med deres gradvise kognitive udvikling (4).
- Fordi mange unge udtrykker behov for at tale om følsomme emner, men ikke selv ved hvordan de skal spørge til det, og synes det kan være pinligt at stille spørgsmål om sygdom, behandling og relaterede emner fx fertilitet (6).
- Fordi de spørgsmål der er sværest at stille, ofte også er de som giver flest bekymringer (6).

Der skal være arbejds gange/redskaber, der sikrer kommunikation om unge på tværs af afdelinger og mellem personalegrupper, så information ikke går tabt.

- Fordi koordinering og kommunikation på tværs af afdelinger er essentielt for en vellykket overgang mellem børne-unge afdelingen og voksenafdelingen, samt når det gælder unge med komplekse tilstande.
- Fordi mange unge og deres forældre oplever, at de skal være tovholdere og budbringere mellem forskellige afdelinger, hvilket giver utryghed og frustrationer.

Unge skal sikres kontinuitet i behandlingsteamet.

- Fordi det belaster og kan være frustrerende at fortælle sin historie igen og igen, når historien samtidigt ændrer sig i takt med den unges udvikling.
- Fordi det første år efter overgangen til voksenafdelingen er et af de dyreste, grundet større tendens til udeblivelse fra konsultationer, tilbagefald eller sygdomsforværring (8).

Hvordan kan vi forbedre personalekompetencer

Her præsenteres fire bud på, hvordan man som personalegruppe eller personligt kan øge sine grundlæggende kompetencer indenfor kommunikation med og behandling af unge patienter. Tjek også om der er lokale tilbud om personaletræning.

Dansk Selskab for Ungdomsmedicin

DSUM tilbyder hhv. årsmøder og en landsdækkende konference hvert andet år.

Se link: www.dsum.dk

E-learning

På Absalon, Københavns Universitet, kan du finde et gratis e-learning kursus i unges patientrettigheder.

Se link: <https://absalon.ku.dk/courses/55216>

Uddannelsen til ungeambassadør

Uddannelsen er på 10 ECTS-point og foregår på Københavns Professionshøjskole.

Med modulet opnås viden om og forståelse for, hvad der kendetegner unge med kroniske og alvorlige sygdomme og deres familier. Man lærer at håndtere problemstillinger i relation til mødet med unge og deres familie, og man får inspiration til udvikling af praksis.

Se link: <https://www.kp.dk/videreuddannelser/boern-og-unge-i-sundhedsvaesenet/>

EuTEACH – European training in effective adolescent care and health

EuTEACH er et internationalt netværk, der tilbyder ungerelaterede uddannelses- og træningsmaterialer til sundhedsprofessionelle. EuTEACH har også en årlig summerschool med fysisk fremmøde.

Se link: www.euteach.com

Se video fra EuTEACH, der demonstrerer træning i effektiv kommunikation med unge:

<https://www.unil.ch/euteach/home/menuinst/how-to-teach/teaching-communication-skills-videos.html>

Læs mere i de øvrige faktaark

- Unges patientrettigheder: Se faktaark "De rette ord til det rette udviklingstrin"
- Samtaleværktøjer: Se faktaark "De rette ord til det rette udviklingstrin"
- Screening vedr. mental sundhed: Se faktaark: "Det altafgørende ungdomsliv og mental sundhed"
- Redskaber til involvering: Se faktaark "Den betydningsfulde involvering"
- Transition og split visit: Se faktaark "Den gradvise autonomi og trygge transition"